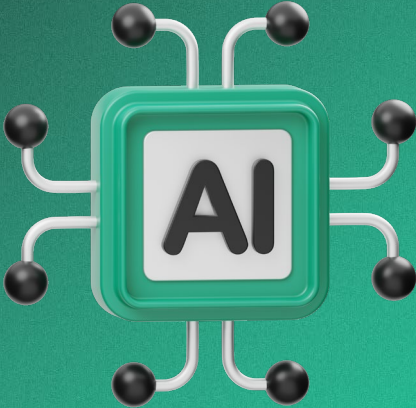

AB Yapay Zekâ Yasası

Avrupa Birliđi üçlü görüşmelerin 8 Aralık 2023 tarihinde sonuçlandırığı iki yıllık tartışmalar ve yoğun nihai müzakereler neticesinde **AB Yapay Zekâ Yasası (AI Yasası)** üzerinde siyasi anlaşmaya varıldı.

AI Yasası Kapsamında Yapay Zekâ Nedir?

Yapay zekâ sistemi, AI Yasası'nda;
"Açık veya örtülü hedefler için, aldığı
girdiden fiziksel veya sanal ortamları
etkileyebilecek tahminler, içerik,
öneriler veya kararlar gibi çıktıları
nasıl üreteceğini çıkarsayan makine
tabanlı bir sistemdir."
şeklinde tanımlanır.

Risk Temelli Yaklaşım

AI Yasası, yapay zekâ sistemlerini **risk bazlı bir yaklaşım** ile ele alır ve farklı kurallar öngörür.

Kabul Edilemez Risk Barındıran Yapay Zekâ Sistemleri

Toplum veya bireylerin güvenliği ve temel hakları için kabul edilemez bir risk oluşturdukları için yasaklanmıştır.

Yüksek Riskli Yapay Zekâ Sistemleri

Topluma, çevreye veya bireylerin sağlık, güvenlik ve temel haklarına önemli ölçüde zarar verme riski doğurma ihtimali olan sistemlerdir.

Kabul Edilemez Risk Barındıran Yapay Zekâ Sistemleri

- × Hükümetler tarafından kullanılan sosyal puanlama sistemleri
- × İşyerinde ve eğitim kurumlarında kullanılan duygu tanıma yazılımları
- × İnsanların zafiyetlerinden yararlanmak için kullanılan yapay zekâ
- × Bilişsel davranışsal manipülasyonunda kullanılan yapay zekâ sistemleri
- × Yüz tanıma veritabanları oluşturmak için internetten veya güvenlik kameralarından yüz görüntülerinin hedefsiz taranması
- × Hassas/özel nitelikli kişisel verileri tespit etmek için biyometrik sınıflandırma sistemlerinin kullanılması
- × Hukuki bazı istisnalar olmakla birlikte biyometrik tanımlama sistemleri (RBI) kullanılması
- × Bazı önleyici kolluk yazılımları

Yüksek Riskli Yapay Zekâ Sistemleri

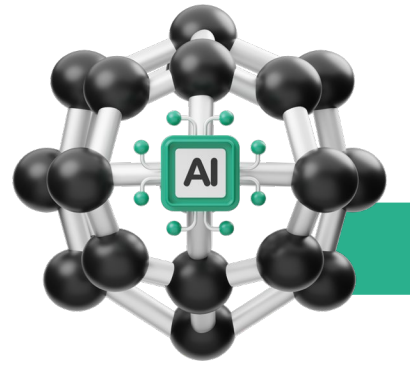
- ⚠ **İstihdam, çalışan yönetimi ve serbest mesleklere erişimde kullanılan,**
(Örnek: İşe alım prosedürleri için CV sıralama yazılımı)
- ⚠ **Vatandaşların hayatını ve sağlığını riske atabilecek ulaşım gibi kritik altyapılarda kullanılan,**
- ⚠ **Temel özel ve kamu hizmetlerinde kullanılan,**
(Örnek: Vatandaşların kredi alma fırsatını reddeden kredi puanlaması)
- ⚠ **Ürünlerin güvenlik unsurlarında kullanılan,**
(Örnek: Robot destekli cerrahide yapay zekâ uygulaması)
- ⚠ **İnsanların temel haklarına müdahale edebilecek hukuk uygulamalarında kullanılan,**
(Örnek: Delillerin güvenilirliğinin değerlendirilmesi)
- ⚠ **Göç, iltica ve sınır kontrol yönetiminde kullanılan ve**
- ⚠ **Adalet ve demokratik süreçlerin yönetiminde kullanılan Yapay Zekâ sistemleri**

Yüksek Riskli Yapay Zekâ Sistemleri

Yüksek Riskli yapay zekâ sistemleri için özel olarak öngörülen yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

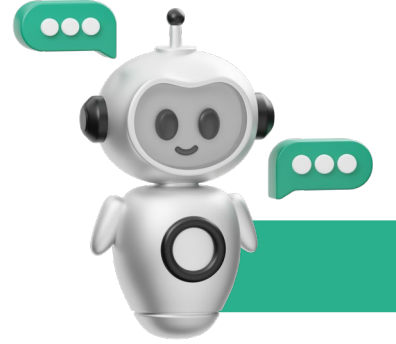
Sistem sağlayıcısı, yapay zekâ sisteminin kullanımının temel haklar, çevre, sağlık ve güvenlik üzerindeki etkisini değerlendirecek bir **temel haklar etki değerlendirmesi** (*fundamental rights impact assessment*) gerçekleştirmek ve değerlendirmenin sonucunu denetim makamına bildirmekle yükümlüdür.

Sağlayıcılar, veri kalitesi, dokümantasyon ve izlenebilirlik, şeffaflık, insan gözetimi, doğruluk, siber güvenlik ve sağlamlık ile ilgili uygunluğu göstermek için yüksek riskli sistemleri piyasaya sürmeden önce bir **uygunluk değerlendirmesi** (*conformity assessment*) yapmak zorundadır.

Sınırlı Risk İçeren Yapay Zekâ Sistemleri

Sohbet robotları gibi **sınırlı riskler** içeren yapay zekâ sistemleri için yalnızca iletişime devam edip etmeme konusunda bilinçli bir karar alabilmeleri adına kullanıcıları bir makine ile etkileşime girdikleri konusunda bilgilendirmek gibi belirli bir Şeffaflık yükümlülüğü mevcuttur.

Minimum Risk veya Hiç Risk Oluşturmayan Yapay Zekâ Sistemleri

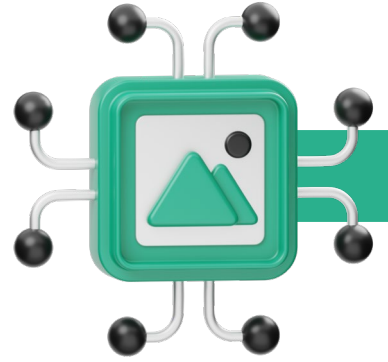
AI Yasası, yapay zekâ destekli video oyunları veya spam filtreleri gibi toplum veya bireylerin hakları veya güvenliği için **minimum risk oluşturan** veya **hiç risk oluşturmeyen** yapay zekâ sistemlerinin serbestçe kullanılmasına izin verir.

Genel Amaçlı Yapay Zekâ ve Sistematik Riskler

Son olarak, AI Yasası, mevcut verilere dayanan, metin, görüntü veya ses gibi yeni içerikler üretebilen ve Genel Amaçlı Yapay Zekâ ("GPAI") Sistemleri olarak bilinen çok çeşitli olası kullanımlara sahip yapay zekâ sistemlerinin oluşturduğu sistemik riskler ile ilgili kurallar içerir. Tüm GPAI sistemlerinin şeffaflık gerekliliklerini yerine getirmesi gerekir.

Yüksek riskli GPAI Modelleri için ise model değerlendirmelerinin yapılması, sistemik risklerin değerlendirilmesi ve önlenmesi, çekişmeli testlerin (*adversial testing*) yapılması, ciddi olaylarla ilgili AB Komisyonu'na raporlama yapılması, siber güvenliğin sağlanması ve enerji verimlilikleri hakkında raporlama yapılması gibi bazı ek yükümlülükler öngörülür.

AI Yasası Hangi Şirketleri Etkiliyor?

AI Yasası, AB'de yerleşik olmasalar bile, yapay zekâ sistemlerinin üreticilerine, ithalatçılara, distribütörlerine ve operatörlerine yükümlülükler getirir. AI Yasası, sistemlerini veya çıktılarını AB kullanıcılarına sağlayan AB sınırları dışındaki şirketler için de geçerlidir.

Bu nedenle, AB'de yerleşik veya yerleşik olmayan tüm şirketler, yürürlüğe girme tarihine kadar AI Yasası kapsamında belirtilen şeffaflık ve diğer özel ek yükümlülüklere uyduklarından emin olmalıdır.

Uyumsuzluk için Hangi Cezalar Öngörülüyor?

Cezalar, şirketin bir önceki mali yıla ait dünya çapındaki yıllık gelir yüzdesine veya sabit tutara (hangisi daha yüksekse) göre belirlenir:

Yasaklanmış yapay zekâ sistemleri için:
35 milyon € veya %7

AI Yasası yükümlülüklerinin ihlali için:
15 milyon € veya %3

Yanlış bilgi için:
7,5 milyon € veya %1,5

Küçük ve orta ölçekli işletmeler için idari para cezalarına **daha makul azami sınırlar** getirilmektedir.

Bundan Sonra Ne Olacak?

Üzerinde anlaşmaya varılan metnin AB yasası haline gelmesi için önce Parlamento ve Konsey tarafından resmen kabul edilmesi gerekir. AI Yasası yürürlüğe girdikten 2 (iki) yıl sonra, aşağıdaki kademeli yaklaşım dikkate alınarak tam olarak uygulanabilir hale gelecektir:

Daha fazla bilgi için bizimle iletişime geçebilirsiniz:

Özgür Kocabaşođlu

Ortak ve Kurumsal İşler Lideri

ozgurkocabasoglu@erdem-erdem.av.tr

Mert Karamustafaođlu

Ortak, Rekabet ve Uyum Lideri

mertkaramustafaođlu@erdem-erdem.av.tr

Sevgi Ünsal Özden

Yönetici Avukat

sevgiunsal@erdem-erdem.com

